

T.B.M.M.

CUMHURİYET HALK PARTİSİ

Grup Başkanlığı

Tarih: 13 Kasım 2024

Sayı: 7857

19288

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Aşağıdaki sorularımın Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanı Sayın Murat KURUM tarafından Anayasanın 98. ve TBMM İçtüzüğü'nün 96. ve 99. maddelerine göre yazılı olarak cevaplandırılmasını arz ederim.

Saygılarımla.

S. Suiçmez

Av. Sibel SUIÇMEZ

Trabzon Milletvekili

TBMM Katip Üyesi

Trabzon'da halihazırda faaliyet gösteren 56 Hidroelektrik Santral (HES) projesine ek olarak 3 yeni HES projesinin daha yapılması planlanmakta olup, bu durum bölgedeki doğal denge ve ekosistemi daha da tehdit eden sonuçlar doğurmaktadır. Özellikle Trabzon'un Çaykara ilçesinde Uzungöl'de ve Hayrat ilçesinde mevcut 6 HES'e ek olarak 3 yeni HES projesinin daha hayata geçirilmesi planlanmakta olup; bu yoğunlaşmanın, bölgedeki ekosistem ve insan sağlığı üzerinde telafisi mümkün olmayan zararlara yol açacağı aşıkardır.

HES inşaat ve işletme süreçlerinde görülen denetim yetersizlikleri ve ÇED (Çevresel Etki Değerlendirmesi) süreçlerinde yaşanan aksaklıklar, su kaynaklarının doğal akışının kesilmesi, nehir yataklarının bozulması ve ekosistemlerin tahrip edilmesiyle birlikte bölgenin biyolojik çeşitliliği üzerinde geri döndürülemeyecek olumsuz etkilere neden olmaktadır.

Halkın tepkilerine ve HES'lere karşı yürütülen hukuksal mücadelenin sürmesine rağmen bu projelerin çoğunun denetimden uzak bir şekilde ilerlemesi, yerel yönetim ve ilgili bakanlıkların çevre koruma yükümlülüğüne dair endişeleri artırmaktadır. Trabzon ve çevresinde doğa üzerinde yaratılan bu geri dönüşü olmayan tahribat, doğayı koruma ilkelerinin bilimsel ve çevresel gerçekliklerle örtüşen bir yaklaşımla yeniden ele alınmasının aciliyetini göstermektedir.

Buna göre;

1. Trabzon il sınırları içinde halihazırda faaliyette olan hidroelektrik santral (HES) projelerinin toplam sayısı nedir? Bu projeleri yürüten firmalar hangileridir ve bunlar hangi yıllarda faaliyet izni alarak projelerini hayata geçirmişlerdir?
2. Trabzon'da yapımı planlanan HES projelerinin sayısı nedir? Planlanan bu projelerin gerçekleştirilmesi için Çevresel Etki Değerlendirmesi (ÇED) sürecinde hangi firmalar başvuruda bulunmuştur ve bu başvurular hangi tarihlerde yapılmıştır?
3. Trabzon ilinde faaliyette olan veya planlanan HES projelerine karşı açılmış kaç iptal davası bulunmaktadır? Bu davalardan kaç devam etmekte olup, kaç hakkında iptal veya yürütmeyi durdurma kararı verilmiştir?

4. Trabzon'daki HES projeleri için gerçekleştirilen ÇED süreçlerinde kaç projeye olumsuz ÇED raporu verilmiştir? Olumsuz ÇED raporu verilen projelerde, olumsuz kararın verilmesine neden olan çevresel, ekolojik veya teknik faktörler nelerdir?
5. Trabzon ilinde faaliyette olan HES projelerinin neden olduğu çevresel tahribata dair Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanlığı veya diğer ilgili kurumlar tarafından hazırlanmış bir teknik rapor mevcut mudur? Mevcut ise, bu raporda belirtilen çevresel tahribatın kapsamı, bölgede gözlemlenen ekolojik değişimler ve biyolojik çeşitlilik üzerindeki etkiler nelerdir?
6. HES projelerinin Trabzon ilinde doğrudan veya dolaylı olarak neden olduğu ekosistem değişiklikleri kapsamında, bölgedeki doğal yaşam alanlarına (flora, fauna) verilen zararın boyutu nedir? Özellikle su kaynaklarında meydana gelen kuruma, yok alma vakalarının sayısı ve bu kuruma vakalarının bölgenin ekosistem dengesi üzerindeki uzun vadeli etkileri nelerdir? Bu konuda yapılan bir çalışma var mıdır?
7. Trabzon'da HES projelerinin bölgedeki sel ve taşkın riskini artırıp artırmadığına dair bir çalışma veya rapor mevcut mudur? Mevcut ise, bu riskler göz önünde bulundurularak bölgede yapılması planlanan veya faaliyette olan HES projeleri için ne tür önleyici tedbirler alınmaktadır?
8. HES projelerinin yoğun olarak planlandığı veya faaliyete geçtiği Uzungöl, Hayrat ve Çaykara gibi ilçelerde, yerel halkın çevresel zararlara karşı gösterdiği tepkilere rağmen doğal değerlerin korunmamasının ve bölgede yaşayan halkın sağlıklı çevre hakkının gasp edilmesinin nedeni nedir?